

↳ Kemény megmond

csu 1% METAFIZIKA

„1%” metafizika. A jövőbe látás csak egy százalék metafizikát kér. És megadatik neki.

(SZABADOS GYÖRGY)

A nyers erő zsarnoksága és a bunkókrácia

korfeszkelet és ellenere

Miután voltak megyék, hol azok, kik hivatalra vágyának, vagy kimerítvén régibb vesztegetések által jövedelemforrásaitak s elpazarolván vagyonukat, vagy pedig népszerűtlenségök miatt áldozat útján sem remélvén kétségtelen többséget nyerni, vagy – végre – a bösz szellemet, mit gondatlanul földéztek, fékezni nem bírván, eltűrték, sőt olykor tekintetökkel magok is segítették azon már többé nem visszaélést, hanem forradalmi jeleneteket, midőn egyik párt a másikat a választáskor nem szavazattal legyőzni, hanem ölmosbotokkal és a vérengzés más fegyvereivel a közgyűlések helyéről kiszorítani törekszik: könnyű volt látni azoknak, kiket az Isten vaksággal nem ajándékozott meg – mert valósággal olykor megnyugtatósul szolgál szemünkön egy kevés hályog, és még senki sem irigyelte Cassandra szerepét –, könnyű volt, ismétlem, látni, miképp a büntetlenül diadalmaskodó nyers erő korántsem fogja beérni azzal, hogy a megüresült hivatalhelyekre védenőit föltolja, hanem a társadalom ájuultságát használva, dulongásait más mezőkre is átvieni (...)

Ha továbbá a választáskori féketlenségekre hideg önösség vagy oly rajongó hit, mely magánérdekeknek ilyenmű pártolásával is a közügyet gondolta elősegélleni, szolgált csábszerül, akkor is, miután az állomány organizmusának minden erezete nem lázult föl ezen materia peccansnak magábóli kilökésére, sőt azt vérébe olvadni hagyá, minő természetes volt, hogy a bűn szigorú következetességgel tartson szemlét a magán- vagy osztályzati érdekek nemein, és a rendzavarás lobogóját mindenüvé fölplántálja, hol hasonló sértetlen égisz alatt reméllé állhatni?

Vallja meg ki-ki, miként ily körülményekben a visszalépés nehéz és *facilis descensus Averno*.

És nem is csodálkozom, *hogy a nyers erő végtére az elv-kérdéseket támadta meg; sőt azon sem, hogy a korteskedésből bunkókrácia vált. (...)*

De nem akarván előlegezni eszméket, melyeknek fejtegetése és alkalmazása későbbre való, most minden következetlenségi vád kikerülése végett csak azt jegyzem meg, miképp választásból kiinduló események is fajulhatnak bunkókráciává; azonban mivel a tisztújítás és követküldés évek alatt kerül elő, míg alkotmányos és magánjogi életkérdések fölött egy esztendőben több versen nyílik vitatkozásra alkalom, természetes, hogy a bunkókrácia, ha már egyszer fölütötte fejét, gyakrabban jelentkezik az utóbbiakkal együtt.

KEMÉNY ZSIGMOND:
Korteskedés és ellenszerei